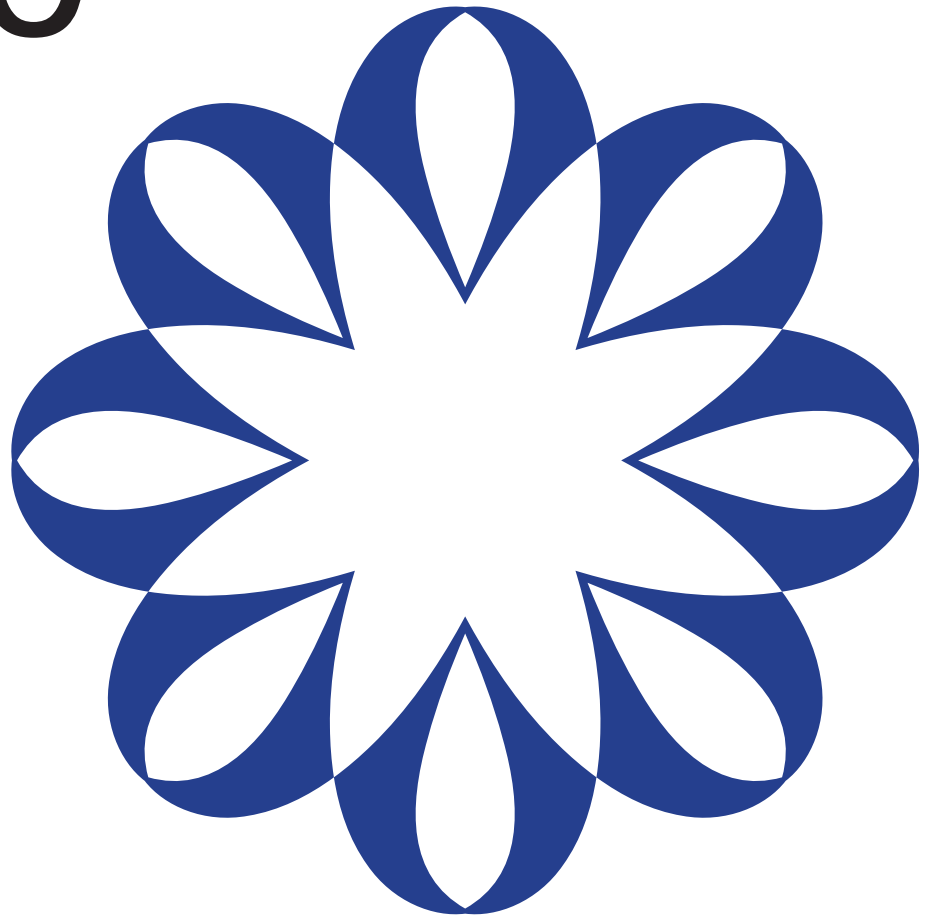

E-bok 001

SKATTE- ABC FOR EGET FIRMA 2010

Otto Risanger

skatt og økonomi
drivBEDRE.no

Otto Risanger

[Gå til innhold](#)

SKATTE-ABC
FOR
EGET FIRMA

R!SANGERS E-BOK 001 - **drivBEDRE!**-serien

Utgitt av R!SANGER AS
Dronningensgt 22, 0154 OSLO
Tlf: 22 33 39 27
E-post: post@risanger.no
Internett: www.risanger.no

Forsideomslag:
Rune Drevland –
rune@push-design.no

© Otto Risanger 2004-10

ISBN 978-82-7573-100-3

Det må ikke kopieres fra denne bok i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, Interesseorganisasjon for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

LES MINDRE - LÆR MER!

R!SANGERS E-BØKER i **drivBEDRE!**-serien skal på kort tid gi deg innblikk i og oversikt over temaer der du ønsker bedre innsikt. Du skal lære hvordan tingene virker og henger sammen, uten å gå veien innom alle forbehold, alle detaljer og alle faguttrykk.

INNHold

[Selskapsformer og skatt](#)
[Tips om årsoppgjøret](#)
[Næringsdrivende - enkeltpersonforetak](#)
[Nye beskatningsmåter](#)
[Skatteetaten](#)
[Regnskapet styrer](#)
[Underskudd/overskudd](#)
[Familiemedlemmer](#)
[Saldoavskrivning](#)
[Diettgodtgjørelse](#)
[Fradrag for kost- og losjikostnader](#)
[Bilhold](#)
[Kontorhold](#)
[Elektronisk kommunikasjon \(telefon, bredbånd\)](#)
[Næringsoppgave 1](#)
[Skjema for personinntekt](#)
[Glem aldri 31. mai!](#)
[Bindende forhåndsuttalelse](#)
[Litt skattetenkning](#)
[Moms](#)

FORORD

Denne e-boka gir en svært enkel oversikt. Hensikten er å gi leseren et overblikk over hvordan skatt og avgift fungerer for den som er næringsdrivende/innehaver av et enkeltpersonforetak, driver eget aksjeselskap eller er deltaker (medeier) i et deltakerlignet selskap (ANS/DA).

Mer om skattemessige forhold finner du i andre av våre e-bøker i drivBEDRE!-serien.

SELSKAPSFORMER OG SKATT

Det er stor forskjell skattemessig på å eie eget AS og å være næringsdrivende/drive enkeltpersonforetak. Dette gjenspeiler seg også i det en som driver eget firma må vite om skatt og regnskap.

AS

Et aksjeselskap er et eget juridisk subjekt, med eget regnskap og egen ligning. Inntekt opptjent av selskapet beskattes gjennom bedriftsbeskatningen.

Overskudd i bedrifter skattlegges som alminnelig inntekt med en flat skattesats på 28 prosent. Alminnelig inntekt er definert som samlede inntekter, minus alle utgifter i næringsvirksomheten, også skattemessige avskrivninger.

Som aksjonær (eier) i selskapet kan du bli beskattet slik:

- 1) Du er ansatt i selskapet og hever vanlig lønn. Lønnen kommer til fradrag i selskapets regnskap. Du beskattes som en vanlig personlig skattyter for lønnsytelsene.
- 2) Som aksjonær kan du motta utbytte fra selskapet etter aksjelovens bestemmelser. Dette er midler som selskapet allerede har betalt skatt (28 prosent) av. En del av utbyttet – 1,3 prosent av verdien av aksjene dine - kan du motta skattefritt (skjermingsfradrag 2009). Resten av utbyttet medfører utbytteskatt (28 prosent – dvs 48,16 prosent selskap og aksjonær sett under ett) hvis du får utbyttet utbetalt. Velger du å la resten av utbyttet stå i selskapet - feks som lån fra deg til selskapet - blir du ikke utbyttebeskattet. Det skjer først når du en gang i framtida tar ut utbyttet.

IKKE HELT SKATTEFRITT

Det er ikke helt skattefritt for et selskap som er aksjonær å motta utbytte fra andre selskaper. Men effektiv skatt på selskapers aksjeinntekter er likevel temmelig lav: 0,84 prosent. Dette gjelder likt for alle selskaper, også de helt små.

Tre prosent av fritatte aksjeinntekter inntektsføres og beskattes som alminnelig inntekt i selskapet. Dette innebærer en effektiv skattesats på 0,84 prosent, mot tidligere null.

MERK! Skattesatsen for alminnelig inntekt er som kjent på 28 prosent. Når det så kun er tre prosent av fritatte aksjeinntekter som skal beskattes med 28 prosent, får vi altså fram en skattesats på 0,84 prosent (tre prosent av 28 prosent).

NÆRINGSDRIVENDE

Næringsdrivende kan du være enten med enkeltpersonforetak eller som deltaker (medeier) i et ANS eller DA (ansvarlig selskap).

En næringsdrivendes virksomhet og økonomiske resultat blir en del av eierens egen økonomi. Ligningsmessig resultat går inn i eierens selvangivelse som næringsinntekt, evt som underskudd til fradrag.

ENKELTPERSONFORETAK

Innehaveren av et enkeltpersonforetak er selv ansvarlig for virksomhetens forpliktelser. Du blir beskattet for virksomhetens formue og gjeld.

Et overskudd i foretakets regnskap overføres til innehaverens selvangivelse og kommer i tillegg til evt annen alminnelig inntekt (dvs 28 prosent skatt). Et underskudd i foretaket (se senere) går til fradrag i eventuell annen alminnelig inntekt, eller føres over til fradrag et senere år hvis det ikke er dekning for å trekke fra hele underskuddet i årets inntekt.

Foretakets eventuelle formue går inn i innehaverens selvangivelse.

Du får også personinntekt i enkeltpersonforetaket. Personinntekten danner grunnlag for beregning av trygdeavgift og evt toppskatt, sammen med eventuell annen personinntekt fra andre kilder. Personinntekten består svært enkelt sagt av overskuddet minus skjermingsfradrag - som for ENK utgjør 1,8 prosent (2009-sats) av foretakets skattemessige verdi.

En innehaver av et enkeltpersonforetak er forskuddspliktig skattyter. Det betyr at årets skatt beregnes og fordeles over fire årlige innbetalinger.

ANS/DA

Deltakerne (eierne) i ansvarlige selskap - ANS eller DA - har enten fullt eller delt ansvar for selskapets gjeld. Deltakerne er næringsdrivende og skal skatte av sin andel av selskapets årsresultat som næringsinntekt.

Overskudd i selskapet gir skattepliktig alminnelig inntekt (28 prosent skatt) for hver enkelt deltaker, underskudd i selskapet gir tilsvarende rett til fradrag for hver enkelt deltaker.

Dette er helt uavhengig av om deltakerne har tatt ut penger av selskapet eller ikke.

Det siste er viktig. Mange forholdsvis nybakte deltakere i ANS eller DA har trodd at hvis de ikke tok noe ut av selskapet, skulle de heller ikke skatte av noe. Men det er utelukkende regnskapsresultatet som styrer skatten for den enkelte deltaker.

Som deltaker kan du motta utdeling fra selskapet. Dette er midler som selskapet allerede har betalt (28 prosent) skatt av.

En del av utdelingen – 1,3 prosent av verdien av andelene dine i 2009 - kan du motta skattefritt (skjermingsfradrag).

Resten av utdelingen medfører skatt tilsvarende utbytteskatt (28 prosent – hvilket vil si 48,16 prosent selskap og deltaker sett under ett) hvis du velger å få den utbetalt. Hvis du velger å la resten av utdelingen stå i selskapet - feks som lån til selskapet - blir du ikke beskattet.

Det skjer først når du en gang i framtida tar ut utdelingsbeløpet. Personinntekt gir grunnlag for beregning av trygdeavgift og eventuell toppskatt.

En deltaker i et ansvarlig selskap er forskuddspliktig skattyter. Det betyr at årets skatt beregnes og fordeles over fire årlige innbetalinger.

TIPS OM ÅRSOPPGJØRET

Mange som driver enkeltpersonforetak fyller ut Næringsoppgaven og Skjema for beregning av personinntekt selv. Disse to skjemaene skal som kjent alle med næringsinntekt levere sammen med selvangivelsen.

Det er ikke til å komme fra at mange synes de to spesialskjemaene er vanskelige å forstå og strevsomme å fylle ut. Her er tre muligheter:

- 1. Du gjør det selv, men avtaler at en autorisert regnskapsfører skal foreta et gjennomsyn og en sluttkontroll før du leverer skjemaene.
- 2. Du engasjerer regnskapsfører til å stå for utfyllingen. Du fører eventuelt et enkelt regnskap og ordner bilagene planmessig og bra - etter oppskrift fra regnskapsføreren - for å holde prisen nede.
- 3. Du skaffer deg regnskapsprogram på data. Får du ført årets bilag riktig, kommer skjemaene ut - ferdig utfylt. Vi anbefaler at du - i det minste ved første årsoppgjør - får en regnskapsfører til å kontrollere resultatet.

VÅRE RÅD

Faglig hjelp fra autorisert regnskapsfører anbefales, særlig første gang du fyller ut Næringsoppgave 1 og Skjema for beregning av personinntekt, eventuelt hvis det er snakk om store endringer i næringen eller hvis du føler deg usikker på om du gjør alt riktig.

Feil i næringsoppgaven til din ugunst kan føre til du at du betaler mer skatt enn du skal. Feil til din gunst kan medføre at du ilegges tilleggsskatt i tillegg til ordinær skatt, samt morarenter på toppen.

TIPS! Hvis du driver et ENK med svært enkle forhold og vil gjøre papirarbeidet og regnskapsføringen lettest mulig: Før bare inntekter/kostnader som går direkte på næringsdriften i regnskapet/næringsoppgaven.

MER OM NÆRINGSDRIVENDE - ENKELTPERSONFORETAK

Noen sier at de er næringsdrivende, andre sier at de driver et enkeltpersonforetak.

Men dette er bare to ord for det samme, skattemessig sett.

HVA ER NÆRING? NÅR ER DU NÆRINGSDRIVENDE?

Næring er gjerne knyttet til økonomisk virksomhet for egen regning og risiko, som har et visst omfang og varighet, og som er egnet til å gi overskudd. I de fleste sammenhenger vil det være klart om det drives næringsvirksomhet. Men i enkelte tilfeller kan det bli spørsmål om det i stedet er et lønnstaker-/oppdragstakerforhold, passiv kapitalplassering eller ikke-økonomisk virksomhet (hobby ol).

Ligningsmyndighetene skal avgjøre tvilstilfeller etter en helhetsvurdering. De kan meget godt overprøve både den (som regner seg som) næringsdrivende og oppdragsgiveren som har utbetalt honorar som næringsinntekt.

OPPDRAKSGIVERES ANSVAR

Verken næringsdrivende eller andre kan fritt velge når de skal være næringsdrivende. Det kan være mange tilfeller der man befinner seg i en gråsoner mellom lønn og næring.

Ansvarer i denne sammenheng er i hovedsak plasert på oppdragsgiveren. En oppdragsgiver som utbetaler som næringsinntekt et beløp som skulle ha vært lønnsinntekt, vil på den måten unndra fra det offentlige arbeidsgiveravgift, samt plikten til å trekke skatt i lønnsinntekt.

BÅDE LØNN OG NÆRING

Mange har en del av sin samlede inntekt som lønnsinntekt og en del som næringsinntekt. Dermed er du både lønnstaker/oppdragstaker og næringsdrivende.

Tjener du feks 300.000 kroner i fast jobb, som vikar eller som frilanser, er du lønnstaker/oppdragstaker i den sammenheng.

Tjener du feks 150.000 kroner i egen virksomhet, er du næringsdrivende i den sammenheng.

MERK! Det normale vil også være at den næringsdrivende i et slikt tilfelle har både minstefradrag i lønnsinntekten og fradrag for kostnader i næringsinntekten.

Det er avgjørende at du ikke blander de to typene inntekt sammen, og at du fører dem riktig. Lær deg reglene! Fører du feil, risikerer du å betale for mye skatt.

TIPS! Alle lønshonorarer føres direkte i selvangivelsen. Alle næringshonorarer og andre salgsinntekter i næring føres først i næringsoppgaven. Derfra går netto beløp videre til Skjema for beregning av personinntekt og til selvangivelsen.

FRADRAG FOR KOSTNADER

BÅDE I LØNNS- OG NÆRINGSINNTÉKT?

Kan du bruke minstefradraget i lønnsinntekt selv om du også krever fradrag i næringsinntekt? Svaret er ja.

Du skal påse at de samme kostnadene ikke kommer dobbelt til fradrag, altså både i minstefradraget i lønnsinntekt og som fradrag i næringsinntekten. I slike tilfeller skal kostnader som knytter seg til både næringsinntekt og lønn mv fordeles mellom inntektstypene.

TIPS! Gjelder enkelte kostnader både lønnsinntekt og næringsinntekt, kan du eventuelt foreta en fordeling, f.eks. at 75 prosent av denne kostnaden føres i næringsregnskapet, mens 25 prosent inngår som en del av minstefradraget i lønnsinntekt mv.

NYE BESKATNINGSMÅTER

Skattereformen for bedrifter fra og med inntektsåret 2006 medførte store endringer på en del beskatningsområder.

Delingsmodellen ble borte. Den ble erstattet av **aksjonærmodellen** for personlige aksjonærer i AS, **deltakermodellen** for personlige deltakere i ANS/DA og **foretaksmodellen** for selvstendig næringsdrivende (innehavere av enkeltpersonforetak).

For noen innehavere av små foretak ble det aktuelt å vurdere om det kunne være fornuftig å skifte selskapsform. De fleste med eget firma møtte imidlertid ikke de store forandringene på grunn av skattereformen.

Svært enkelt framstilt er dette endringene som gjelder nå:

SELSKAPER: AKSJONÆRMODELLEN, DELTAKERMODELLEN

Aksjeselskaper (AS) og deltakerlignede selskaper (ANS, DA) blir lignet forholdsvis likt. Begge selskapstyper skatter først **28 prosent av årets overskudd**, slik det også var i tidligere år.

Får aksjonærene/deltakerne utbetalt utbytte (fra AS) eller utdeling (fra ANS, DA), må de betale **28 prosent utbytteskatt/utdelingskatt** av dette (gjelder kun personer, ikke selskaper).

Slik utbytteskatt/utdelingskatt beregnes imidlertid først etter at det er trukket fra et **skjermingsfradrag**. Det fastsettes hvert år en skjermingsrente, basert på tre-måneders-renten etter skatt på statskasseveksler. Størrelsen på skjermingsfradraget for den enkelte avhenger så av verdien de eier i selskapet.

Her teller i et AS aksjens inngangsverdi (dvs historisk kostpris + akkumulert RISK-beløp per 1. januar 2006) multiplisert med årets skjermingsrente.

Skjermingsrenten for 2009 er fastsatt til **1,3 prosent** for aksjonærer/deltakere.

Dette skattefrie skjermingsfradraget er ment å være en slags "beregnet normalavkastning av investert kapital".

MERK! Jo høyere skjermingsrente som blir fastsatt, jo lavere skatt.

Men hvis aksjonærer/deltakere som er personer ikke tar ut utbytte/utdeling - altså lar pengene stå i selskapet, for eksempel som lån til selskapet - skatter de ikke noe av dette.

TIPS! Selskapet kan altså fungere som en "sparegris". Pengene kan bli stående ubeskattet i selskapet så lenge aksjonæren/deltakeren ikke har bruk for å få dem ut.

Dette var bare startsidene i denne e-boka

Du har her fått en liten smakebit fra én av Risangers nærmere 40 e-bøker (pdf). Disse e-bøkene er satt sammen i e-bokpakkene **DrivBedre-pakken**, **Næringspakken**, og **AS-pakken** tilgjengelig på vårt nettsted www.risanger.no.

I disse e-bokpakkene finner du et vell av informasjon og tips, skreddersydd til bruk for næringsdrivende og små firmaer.

E-bøkene oppdateres jevnlig. Det betyr at innholdet er ajour i forhold til gjeldende bestemmelser.

Som abonnent kan du bruke e-bokpakkene akkurat som du selv ønsker: Du kan laste ned én, noen - eller alle - e-bøkene og ha dem lokalt på din egen datamaskin, akkurat når det passer deg selv. Eller du kan lese e-bøkene på nettet, akkurat når det passer deg selv.

Liker du best å lese på papir, skriver du bare ut de delene av den aktuelle e-boka som du vil gjennomgå. Vår garanti er at opplysningene er oppdaterte og kurante.

Skjer det endringer som har betydning for deg som driver firma, får du melding om det i en e-post. Etterhvert som endringene innarbeides i e-bøkene, kan du lese på nettet eller laste ned helt ajourførte e-bøker, eventuelt skrive ut det du ønsker.

E-bokpakkene dekker blant annet disse områdene:

- beste selskapsform
- moms
- skattetips
- fradrag i eget firma
- biløkonomi
- reise og diett
- regnskap og bokføring
- pensjon i eget firma
- trygderettigheter

På kjøpet får du Risangers nyhetsmail **DagensPenger** om skatt og økonomi samt tilgang til eksklusive **nettmøter** kun for våre kunder: Otto Risanger svarer på dine spørsmål om skatt.

Les mer om abonnement på våre e-bokpakker her:
<http://www.risanger.no>

Se på neste side noe av det våre kunder sier.

Dette sier abonnentene om Risangers e-bokpakker

"Takk for rask ekspedering og godt opplagt stoff. Godt forklarande."
Kåre Solheim, 6887 LÆRDAL

"Takk for nyttige og praktiske råd!"
Gunn Helleland, IBT SydVest, LODDEFJORD

"Er meget fornøyd med tjenesten, og synes du gjør en fantastisk bra jobb med den informasjonen du gir oss. Med kun meg selv i enkeltmannsforetak hadde jeg aldri hatt mulighet til å finne ut av denne informasjonen selv."
Jeanette Hustad, Bewebbed, SANDNES

"Tusen takk for kjempegode og lærerike e-bøker!"
Eirik Sandal Lund, Bilde og Tekst ANS, HAUGESUND

"Takker for et meget matnyttig sett med e-bøker og tilhørende nyhetsbrev, det har vært verdt sin vekt i gull for min bedrift som ble startet i mai!"
Kristian Berge Nessa, Cavatina Software AS, TANANGER

"Synes DrivBedre-pakken er et fantastisk bra oppslagsverk."
Svein Hylland, Toppen Trearbeid & Høvleri, ODDA

"Takk for mange gode tips."
Jon-Erik Hammer, daglig leder, V, D & H NUF, FYLLINGSDALEN

"Fin, kjapp og lett tilgjengelig info! Takk."
Johan F. Jakhelln, assosiert partner, Tennebø & Partners, OSLO

"DrivBedre-pakken er svært nyttig for meg som har begynt å føre regnskapet selv i år. Du gjør det mulig for meg å få dette til på en bra måte og spare meg flere tusen kroner med dine tips og forklaringer."
Benjamin R. Warin, Impress Presentasjoner, HURDAL

"God og lettlest. Det er fint å få kjennskap til regler og fallgruber. Slikt får vi aldri i forståelig form fra revisorer og ligningsmyndigheter."
Sverre Grøtte, Vare-Nytt Tekstilsenter AS, EIDE